

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ПУЛЬНЄВ ТА ГВАЛІЯ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE PULNYEV AND GVALIYA v. UKRAINE)
(Заява № 67158/13)

Стислий виклад рішення від 30 листопада 2023 року

05 квітня 2012 року, за твердженнями першого заявника, працівники міліції повалили його на землю біля автомобіля, що належав другій заявниці, надягли кайданки, посадили у службовий автомобіль, нанесли декілька ударів кулаками та доставили до УМВС України в Херсонській області, де його тримали в кайданках і побили. Того дня працівники міліції вилучили автомобіль другої заявниці і різні предмети, знайдені в ньому. Наступного дня першого заявника перевезли в кайданках до Володимир-Волинського МВ УМВС України, де щодо нього було порушено кримінальну справу та винесено постанову про затримання на сімдесят дві години. 10 квітня 2012 року першого заявника перевезли назад до м. Херсон і помістили до Суворовського РВ ХМУ УМВС України, де він залишався під вартою ще шість днів. Кримінальне провадження щодо першого заявника було закрито у зв'язку з відсутністю складу злочину.

Розслідування, розпочате за заявою першого заявника, неодноразово закривалося та відновлювалося на підставі рішень суду. Суди вказували на відсутність судово-медичної експертизи тілесних ушкоджень заявника. Прокурори закрили провадження, дійшовши висновку про необґрунтованість тверджень першого заявника. Заява другої заявниці, подана згідно з Кримінально-процесуальним кодексом України, в якій вона просила суд зобов'язати працівників міліції повернути їй автомобіль та інше майно, була залишена без задоволення, оскільки суди встановили, що законним власником автомобіля була інша особа, а також були відсутні докази, що заявниця була власником знайдених в автомобілі речей.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) перший заявник скаржився за статтями 3 і 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку із жорстоким поведінням та незаконним затриманням та за пунктами 1, 2 і 5 статті 5 Конвенції на позбавлення його свободи з 05 до 10 квітня 2012 року. Друга заявниця скаржилася за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції та статтею 13 Конвенції у зв'язку із вилученням її автомобіля та інших речей.

Розглянувши скарги першого заявника Європейський суд дійшов висновку, що тілесні ушкодження першого заявника становили небезпідставні скарги на жорстоке поведіння з боку працівників міліції і, незважаючи на вжиті слідчі заходи, розслідування не було ретельним. Європейський суд констатував порушення процесуального та матеріального аспектів статті 3 Конвенції у зв'язку зі стверджуваним жорстоким поведінням із заявником.

Європейський суд також зазначив, що ні Уряд, ні прокурори не надали доказів, що заявник справді пішов з відділу міліції, і не довели, що він міг залишити приміщення за власним бажанням. Європейський суд вказав, що матеріали справи не містять ні задокументованих доказів перебування першого заявника в УМВС України в Херсонській області, ні його перевезення до Володимир-Волинського МВ УМВС України у Волинській області, та констатував порушення пункту 1 статті 5 Конвенції.

Щодо решти скарг першого заявника Європейський суд вирішив, що ним було розглянуто основні юридичні питання, порушені щодо першого заявника, і немає потреби виносити окреме рішення щодо прийнятності та суті цих скарг.

Розглянувши скарги другої заявниці, Європейський суд визнав їх неприйнятними на підставі пунктів 3 і 4 статті 35 Конвенції, оскільки заявниця не вичерпала доступних їй національних засобів юридичного захисту.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує:

- (a) прийнятними скарги першого заявника за статтею 3 і пунктом 1 статті 5 Конвенції (на тримання його під вартою в УМВС України в Херсонській області та перевезення до Волинської області);
 - (b) неприйнятними скарги другої заявниці за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції і статтею 13 Конвенції;
2. *Постановляє,* що немає потреби розглядати питання прийнятності та суті решти скарг першого заявника за пунктами 1, 2 і 5 статті 5 Конвенції;

3. *Постановляє*, що було порушено матеріальний і процесуальний аспекти статті 3 Конвенції стосовно першого заявника;
4. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції стосовно першого заявника у зв'язку з незадокументованим триманням його під вартою в УМВС України в Херсонській області та перевезенням до Волинської області;
5. *Постановляє*, що:
 - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити першому заявнику 15 600 (п'ятнадцять тисяч шістсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (b) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити першому заявнику 500 (п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості компенсації витрат на правову допомогу, надану під час провадження у Суді, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (c) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.»